

Спеціалізованій вченій раді ДФ 26.055.041
Державного торговельно-економічного
університету
(02000, м.Київ, вул. Кіото, 19)

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата юридичних наук Пустовіт Юлії Юрїївни

на дисертаційну роботу

Гарага Михайла Романовича

на тему: «Відповідальність за адміністративні правопорушення у сфері
містобудівної діяльності»,

подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії

за спеціальністю 081 – «Право»

Адміністративна відповідальність за порушення у сфері містобудівної діяльності є важливим заходом впливу на дотримання порядку, охорони прав та свобод всіх суб'єктів правовідносин у сфері містобудівної діяльності. У зазначених правовідносинах важливу роль відіграють юридичні особи та фізичні особи–підприємці, тому велике значення має і адміністративна відповідальність пов'язана з ними.

Правове регулювання у сфері містобудівної діяльності є важливим для дотримання суспільного порядку.

Вплив загальнообов'язкових правил містобудування на юридичних осіб та фізичних осіб–підприємців створює відповідний правовий режим для створення окремого виду відносин, що відповідають інтересам держави.

Серед засобів, які держава застосовує для боротьби з порушенням законодавства у сфері містобудівної діяльності, найвагомніше місце посідає адміністративна відповідальність. Зокрема, дієвим засобом у боротьбі з правопорушеннями у зазначеній сфері є превентивні заходи та заходи примусу.

Представлене дисертаційне дослідження, на основі аналізу сучасних правових досліджень, розкриває об'єктивний стан наукового забезпечення адміністративно-правової охорони сфери містобудівної діяльності. Попри наявність значного інтересу до відповідної проблематики, питання адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері містобудівної діяльності наразі лишаються без належної уваги з боку вітчизняних правників. За відсутності якісного наукового підґрунтя процеси оновлення законодавства про адміністративну відповідальність у сфері містобудування відбуваються безсистемно, що призводить до появи юридичних колізій, “прогалин” правового регулювання та появи недосконалих законодавчих формулювань. У свою чергу, вади адміністративно-деліктного законодавства суттєво ускладнюють юрисдикційну практику, зокрема кваліфікацію правопорушень, розгляд і вирішення адміністративних справ, накладення адміністративних стягнень. У дисертації зроблено висновок про необхідність поглиблення наукової розробки питань адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері містобудівної діяльності, підкреслюється значущість комплексного дослідження відповідних питань на ґрунтовному монографічному рівні.

Вище наведена преамбула доводить актуальність, теоретичну та практичну значимість обраної теми.

Вагоме місце у дослідженні посідає визначення місця та ролі адміністративної відповідальності у системі засобів адміністративно-правової охорони містобудівних відносин. На основі узагальнення провідних доктринальних концепцій і практики галузевого адміністрування встановлено, що адміністративна відповідальність являє собою інтегральну складову системи (підсистему) засобів адміністративно-правової охорони суспільних відносин у сфері містобудівної діяльності, орієнтовану на відновлення порушених прав і свобод, захист правовідносин від протиправних посягань та усунення їх шкідливих наслідків. Водночас, адміністративна відповідальність розглядається як вагомий чинник ефективності правового регулювання, здатний впливати на стабільність функціонування й динаміку розвитку містобудівних відносин.

Зроблено висновок про те, що ефективна реалізація функцій адміністративної відповідальності у сфері містобудування можлива тільки в комплексній взаємодії з іншими засобами адміністративно-правової охорони, таких як: адміністративний контроль, адміністративний нагляд, засоби профілактики, виявлення і припинення правопорушень.

У дисертації проведено системний аналіз об'єктивних та суб'єктивних ознак складів адміністративних правопорушень у сфері містобудівної діяльності. Підкреслюється роль правильного визначення об'єкта таких правопорушень на різних рівнях узагальнення: загально-соціальному, галузевому інституціональному та конкретному (одичному). Встановлення об'єкта адміністративного правопорушення розглядається як ключовий аспект визначення його суспільно шкідливих наслідків та механізмів його негативного впливу на суспільні відносини. Розглянуто вплив об'єкта на структуру вітчизняного адміністративно-деліктного законодавства, кваліфікацію адміністративних правопорушень у сфері містобудівної діяльності, а також на систему адміністративних стягнень, передбачених за їх учинення. Сформульовано авторські дефініції понять загального, родового та безпосереднього об'єкта адміністративних правопорушень у сфері містобудівної діяльності. З урахуванням особливостей родового об'єкта таких правопорушень запропоновано уточнення назви Глави 8 КУпАП. Констатовано невизначеність ряду важливих наукових і практичних аспектів встановлення об'єкта адміністративних правопорушень у сфері містобудівної діяльності. Підкреслюється важливість вироблення єдиного концептуального підходу до їх розуміння як у доктрині адміністративного права, так і в адміністративно-юрисдикційній діяльності.

Розглядаючи основні положення наукової новизни дослідження, можна виділити найбільш вагомі:

- здійснено періодизацію процесу розвитку правового регулювання містобудівних відносин в Україні та законодавства про відповідальність за адміністративні правопорушення у сфері містобудівної діяльності;
- визначено місце адміністративної відповідальності у системі засобів

адміністративно-правової охорони сфери містобудівної діяльності. Адміністративна відповідальність у сфері містобудівної діяльності розглядається як інтегральна складова системи засобів адміністративно-правової охорони (елемент підсистеми засобів адміністративного примусу), котра передбачає накладення адміністративних стягнень за вчинення правопорушень та має на меті забезпечення правопорядку і законності, відновлення порушених прав і свобод, захист праввідносин від протиправних посягань, усунення шкідливих наслідків таких посягань, а також запобігання вчиненню правопорушень як самими порушниками, так і іншими особами;

– запропоновано нову редакцію назви Глави 8 КУпАП (Глава 8. “Адміністративні правопорушення в промисловості, у сфері містобудування та у сфері використання паливно-енергетичних ресурсів”), як таку, що найбільш точно відповідає змісту охоронюваних нею суспільних відносин;

– обґрунтовано доцільність розробки та затвердження наказом Міністерства розвитку громад та територій України Інструкції щодо розгляду та вирішення справ про адміністративні правопорушення в сфері містобудівної діяльності;

– вироблено комплекс пропозицій, спрямованих на гармонізацію системи адміністративних штрафів за правопорушення у сфері містобудівної діяльності.

Вищезазначені положення демонструють місткість наукової складової проведеного дослідження, що може скласти основу для практичного використання результатів дисертації.

Дисертаційне дослідження Гарата М.Р. складається зі вступу, 3 розділів 10 підрозділів, висновків, додатків та списку використаних джерел. Повний обсяг дисертації становить 264 сторінки, з яких: 204 сторінки – основний текст, 28 – список використаних джерел (249 найменувань), додатки – 13 сторінок. Оформлення та структура дисертації відповідають вимогам до підготовки дисертаційного дослідження на здобуття ступеня доктора філософії.

Матеріали дисертаційного дослідження пройшли необхідну апробацію, обговорювалися на міжнародних та всеукраїнських наукових конференціях. За

результатами дослідження автором підготовлено 10 публікацій: 5 наукових статей, 1 з яких - у наукових періодичних виданнях держав - членів ЄС та 5 тез доповідей на наукових конференціях.

Високо і позитивно оцінюючи наукове і практичне значення дисертаційної роботи, висловимо деякі зауваження та побажання дискусійного характеру:

- В якості бази для дослідження дисертант обрав тільки національні джерела. Розуміючи особливості теми та її розкриття, необхідно зауважити дисбаланс уваги до зарубіжного адміністративно-деліктного законодавства у сфері містобудівної діяльності;
- Зауважую щодо визначення дефініції «протокол про адміністративне правопорушення у сфері містобудівної діяльності» зазначений процесуальний документ не підсумовує адміністративне розслідування та не формалізує його результати. Протокол про адміністративне правопорушення відповідно до ст. 254 КУпАП фіксує факт вчинення адміністративного правопорушення. Уніфікований акт є підсумком адміністративного розслідування та формалізацією його результатів (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України №240 від 15.05.2012);
- Хотілось би бачити в дисертаційному дослідженні свіжу практику, оскільки практика вирішення спорів на адміністративному та судовому рівнях дуже швидко змінюється;
- Незрозумілою є думка автора щодо виключення абзац 6 зі змісту п. 23 Порядку накладення штрафів за правопорушення у сфері містобудівної діяльності, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 6.04.1995 р. № 244, оскільки у разі виключення нормативного акту, що передбачає відповідальність за таке адміністративне правопорушення буде втрачено ключове змістове навантаження процесуальним документом.

Однак виявлені побажання та зауваження не знижують оцінку якості проведеного дисертаційного дослідження. В цілому аналіз характеристик дисертації Гарата М.Р., а також фахових публікацій та апробацій результатів дослідження дає підставу визначити наступне. Дисертація Гарата Михайла

Романовича на тему «Відповідальність за адміністративні правопорушення у сфері містобудівної діяльності» виконана самостійно, є завершеною науковою працею, що містить вагомий теоретичний та практичний новизну. Дисертація Гарата М.Р. відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова КМУ від 12 січня 2022 р. №44), включаючи п. 6, 8, 9 та 10. Таким чином дисертант заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Рецензент

**Кандидат юридичних наук, доцент
Доцент кафедри адміністративного,
фінансового та інформаційного права
Державного торговельно-економічного
університету**

Пустовіт Ю.Ю.

Пустовіт Ю.Ю. засвідчує
Начальник відділу кадрів
Г. Шевченко